

การศึกษาต้นทุน ผลตอบแทน คุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุ
ที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปรดกวน ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
The Study of Cost, Return, Quality of Life , And Satisfaction of
Elderly Producers of Pineapple Paste in Don Khun Huai
Subdistrict, Cha Am District, Phetchaburi Province

อิติรัตน์ รัตนสนธิ¹, วรรณกานต์ภูเต็ง², กนกภรณ์ กรประสาท³, พิมพ์วิมล มะณีวงศ์⁴
Titirat Ratanason¹, Wannakan Puteng², Kanokporn Kornprasat³,
Pimpavee Maneewong⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุน ผลตอบแทน คุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปรดกวน ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน โดยการเลือกวิธีแบบเฉพาะเจาะจง โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของร้านสมถทัยโดยใช้สูตรการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลิตภัณฑ์สับปรดกวนมียอดขายทั้งหมด 640,000 บาทต่อเดือนต้นทุนในการทำผลิตภัณฑ์สับปรดกวนอยู่ที่ 137,937 บาทต่อเดือนผลตอบแทนอยู่ที่ 502,063 บาทต่อเดือนและจุดคุ้มทุนอยู่ที่ 137,936.80 บาทต่อเดือน 2) คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้นเป็นอย่างมากหลังจากได้เข้ามาทำผลิตภัณฑ์สับปรดกวน ทั้งด้านรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ความสะดวกในการเดินทาง และมีความสุขในการใช้ชีวิต และ 3) ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสิ่งแวดล้อม และมีความพึงพอใจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ ด้านชีวิตความเป็นอยู่ ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

คำสำคัญ : ต้นทุนและผลตอบแทน; คุณภาพชีวิต; ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ

¹⁻³ คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

⁴ อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

¹⁻³ Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Rattanakosin.

⁴ Bachelor of Accountancy Program, Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Rattanakosin.

ABSTRACT

research study was intended to study the cost, return, quality of life and satisfaction of elderly producers of pineapple Paste in Don Khun Huai Subdistrict, Cha-Am District, Phetchaburi Province. Data were collected from a sample of 10 people from Somruthai shopselected through a purposive sampling method, using a questionnaire and an interview. The data were analyzed by percentage, mean and standard deviation.

The results showed that 1) the pineapple paste had a total sales of 640,000 baht per month, the production cost was 137,937 baht per month, the return was 502,063 baht per month and the break-even point was 137,936.80 baht per month; 2) the quality of life of the elderly was greatly improved after becoming producers of pineapple paste. in terms of increased income, convenience in travel and well-being; 3) quality of life was rated at a high level, overall and in all aspects including physical, mental and environmental aspects, and the respondents were satisfied at a high level, overall and in all aspects, including living, job security and social relationship.

Keywords : Cost and Return; Quality of Life; Elderly's Satisfaction

บทนำ

สับปะรดเป็นพืชเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้ประเทศประมาณปี ละ 23,000 - 25,000 ล้านบาท โดยมีผลิตภัณฑ์ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด คิดเป็นร้อยละ 45 ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ผลไม้แปรรูป โดยไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกสับปะรดกระป๋องเป็นอันดับ 1 ของโลก มีส่วนแบ่งการตลาดประมาณร้อยละ 50 ซึ่งตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และตะวันออกกลาง นอกจากนี้อุตสาหกรรมสับปะรดยังมีความสำคัญ ต่อเศรษฐกิจทั้งในระดับมหภาคและระดับไร่นากว่าคือในระดับมหภาคเป็นอุตสาหกรรมเกษตร ที่สร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้วัตถุดิบภายในประเทศมาแปรรูป จึงเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศทำให้เศรษฐกิจในประเทศก้าวหน้า เนื่องจากการจ้างแรงงานเกิดขึ้นจำนวนมากเพราะในบางขั้นตอนไม่สามารถใช้เครื่องจักรแทนแรงงานได้ (พัชรี ภู่มาลี, 2560) การเพิ่มมูลค่าสับปะรด คือการแปรรูปสับปะรดซึ่งทำได้หลายประเภท เช่น กวน อบ บรรจุกระป๋อง แยม ไวน์ และผลิตภัณฑ์แทรกเกอร์ใส่สับปะรด เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้จัดหาที่ดินเพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ยากจนขาดแคลนที่ดินทำกินโดยพัฒนาให้มีการรวมกลุ่มประกอบอาชีพในรูปแบบหมู่บ้านสหกรณ์ มีการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรดอนขุนห้วยจำกัด และร้านสมถุทัย ก็เป็นร้านในโครงการดอนขุนห้วยที่นำสับปะรดมากวนเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าสับปะรด เนื่องจากการเพิ่มมูลค่าที่มีการผลิตจึงต้องมีการคิดต้นทุนว่าต้นทุนที่เกิดขึ้น

จากการแปรรูปผลิตภัณฑ์ มีค่าวัตถุดิบ และค่าใช้จ่ายเท่าใดเพื่อเป็นข้อกำหนดในการตั้งราคาสินค้า(สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2565) ต้นทุนการผลิต เป็นปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดสินค้าว่ามีราคาถูกหรือราคาแพง เพราะต้นทุนการผลิตมีส่วนประกอบหลายอย่างที่เป็นปัจจัยหลักในการผลิตมีทั้งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ค่าแรงงาน ค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของผู้ผลิตทุกคน คือ ต้องการที่จะดำเนินการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตมากที่สุดหรือดำเนินการผลิตสินค้าโดยเสียต้นทุนต่ำที่สุด การใช้ปัจจัยที่ไม่มีประสิทธิภาพอาจจะมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและเพื่อเสียต้นทุนการผลิตต่ำที่สุด การลดต้นทุนการผลิต จึงสำคัญเป็นอย่างมาก อาจใช้แรงงานคนแทนเครื่องจักรในการผลิตที่ไม่มากนักเพื่อลดต้นทุนการผลิตลงเช่น การจ้างแรงงานคนเพื่อมาทำในส่วนที่ขาดไป และการจ้างแรงงานยังทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น(ธนาฯ พร้อมมูล, 2559)

คุณภาพชีวิตนั้น มักตั้งอยู่บนรากฐานของความเชื่อ หรือแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตของคน ซึ่งจะประกอบด้วย กาย จิตใจ อารมณ์ เช่น มีสุขภาพดีมีอิสระในด้านความคิดและการกระทำ โดยประเทศไทยมีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานของคุณภาพชีวิตไว้มากมาย แต่โดยภาพรวมแล้วต่างมีจุดประสงค์ที่เหมือนกัน คือเพื่อให้บุคคลในสังคมมีชีวิตที่มีคุณภาพ มีความสุขความสมบูรณ์และ มีการกินดีอยู่ดีสามารถพึ่งพาตัวเองได้ เป็นชีวิตที่มีความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งล้วนมุ่งเน้นไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ในสังคมนั้นเอง การที่บุคคลจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบมากมาย ซึ่งแต่ละองค์ประกอบจะมีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันไป ตามแต่ละทัศนะของแต่ละบุคคลหรือสังคม การนำหลักพุทธจิตวิทยาพัฒนาตนเพื่อเน้นการรู้จักตน (ขวัญใจ ทองศรี, 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน คุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปรดกวน ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี เพื่อศึกษาและสำรวจต้นทุน ผลตอบแทน และคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุที่ทำงานในร้านสมถุทัยว่าก่อนเข้ามาทำสับปรดกวนเป็นอย่างไร หลังจากเข้ามาทำ ที่ร้านสมถุทัยแล้วเป็นอย่างไร และความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีต่อการทำสับปรดกวน ซึ่งจะเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนการทำสับปรดกวน และสำรวจคุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่รวมตัวกันจัดทำผลิตภัณฑ์สับปรดกวนของร้านสมถุทัย โดยข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจะเป็นแนวทางในการทำต้นทุนสับปรดกวนสำหรับผู้ที่ยากสร้างรายได้และมีคุณภาพชีวิตดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการทำสับปรดกวนของกลุ่มผู้สูงอายุ
2. เพื่อสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีต่อการทำสับปรดกวน
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุก่อนและหลังที่เข้ามาทำสับปรดกวน

ทบทวนวรรณกรรม/กรอบแนวคิด

1. แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทน

1.1 ความหมายของต้นทุนการผลิต

ต้นทุน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินการผลิตสินค้า หรือบริการ จำนวน

เงินที่ได้จ่ายไปในการซื้อ สินค้า ข้าวของ วัตถุดิบ ต่าง ๆ เพื่อนำมาผลิตหรือขายสินค้าเพื่อให้ก่อให้เกิดรายได้ โดยเริ่มตั้งแต่ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การผลิต การจัดเก็บ และการขนส่ง ชาญศักดิ์ ตั้งสันติกุลานนท์ (2560) ได้ให้ความหมายของ ต้นทุนการผลิต ไว้ว่า ต้นทุนการผลิต หมายถึง มูลค่าของทรัพยากรที่องค์กรใช้ประโยชน์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ เช่น ต้นทุนของวัตถุดิบและแรงงานที่เกิดขึ้นเพื่อผลิตสินค้าหรือบริการ และเมื่อต้นทุนได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจแล้ว ต้นทุนส่วนนั้นจะเปลี่ยนสภาพไปเป็นค่าใช้จ่าย (Expense) ซึ่งจะนำไปหักจากรายได้ในแต่ละงวดบัญชี ต้นทุนการผลิต คือ ต้นทุนที่ทำให้ได้สินค้าสำเร็จรูปใด ๆ ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ที่เบิกใช้ในการผลิต แรงงานทางตรงที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและค่าใช้จ่ายในการผลิต เมื่อทั้ง 3 ส่วนประกอบ ได้เข้าสู่ขั้นตอนต่าง ๆ ของการผลิตก็จะถูกแปรสภาพเป็นสินค้าสำเร็จรูปต่อไป

ต้นทุนการผลิต = ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง + ค่าแรงงานทางตรง + ค่าใช้จ่ายการผลิต
จำนวนสินค้าที่ผลิตในงวดนั้น

1.2 ความหมายของผลตอบแทน

ผลตอบแทนหมายถึง กำไรหรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ

คิดโดยการนำรายได้หักกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดก็จะได้เป็นกำไร หรือส่วนต่างที่ได้รับจากการลงทุนที่จะก่อให้เกิดรายได้คุ้มกับเงินลงทุนนั้น SET (ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของผลตอบแทน ไว้ว่า ผลตอบแทน หมายถึง จำนวนเงินที่เราได้รับเป็นการตอบแทนในระยะเวลาที่เราถือครองสินทรัพย์ คือรายได้ระหว่างการถือครอง และ กำไร (ขาดทุน) จากการซื้อและขาย

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

2.1 ความหมายของคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตหมายถึงชีวิตที่มีคุณภาพสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมอย่างปกติสุข และชีวิตที่มีคุณภาพนั้นจะรู้ได้โดยการที่คนหรือในชุมชนนั้นได้บรรลุเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน หรือความต้องการพื้นฐานที่คนหรือชุมชนจะมีหรือจำเป็น เพื่อให้ชีวิตอยู่ได้อย่างปกติพอสมควรในช่วงเวลาหนึ่ง นิธิภัทร ชิตานนท์ (2563) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิต ไว้ว่า คุณภาพชีวิต (Quality of Life) หมายถึง ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสิ่งแวดล้อม

2.1.1 ด้านร่างกาย (Physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคลซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสุขสบายไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการทำงาน การรับรู้ว่าตนเองไม่ต้องพึ่งยาต่าง ๆ หรือการรักษาทางการแพทย์อื่น ๆ เป็นต้น

2.1.2 ด้านจิตใจ (Psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจ ของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลในชุมชนมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิดความจำ สมาธิการตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน การรับรู้ถึงความรู้สึก

สามารถในการจัดการกับความเครียดหรือกังวล การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ของตนที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต

2.1.3 ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในชุมชน เช่น การรับรู้ว่ามีชีวิตอยู่อย่างอิสระไม่ถูกกักขังมีความปลอดภัยและความมั่นคงของชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก สถานบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่ามีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารหรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ

3. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

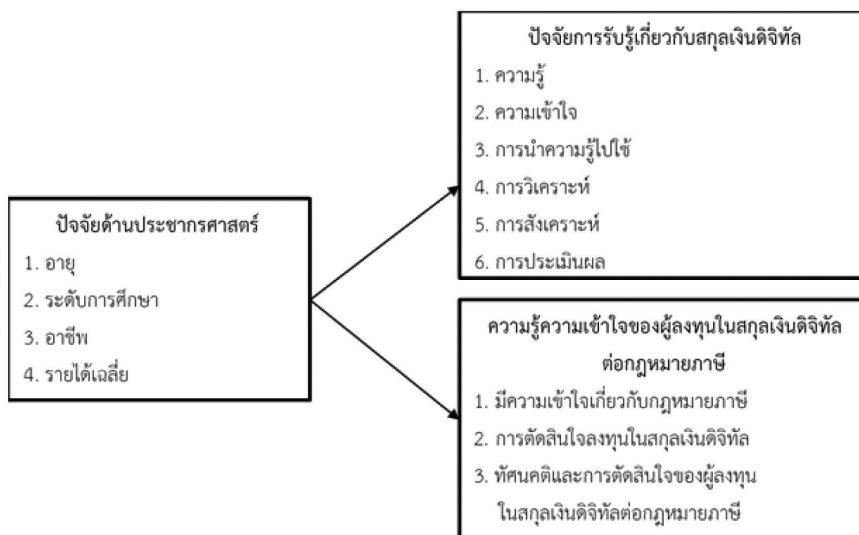
3.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความรู้สึกหรือทัศนคติอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ที่บุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งอาจเป็นผลบวกหากตรงกับความต้องการ หรือเป็นผลลบหากไม่ตรงกับความต้องการของบุคคล นิธิภัทร ชิดานนท์ (2563) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความพึงพอใจประกอบด้วยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน ด้านการบูรณาการทางด้านสังคมหรือการทำงานร่วมกัน

3.1.1 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจของบุคลากรต่อสถานที่ทำงานที่สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอไม่มีกลิ่นไม่มีเสียงรบกวนขณะปฏิบัติงาน มีเครื่องใช้สำนักงานอุปกรณ์และวัสดุใช้งานต่าง ๆ ที่เพียงพออยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและทันสมัย

3.1.2 ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงาน หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจของบุคลากรต่อการได้รับมอบหมายงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานเพิ่มมากขึ้นได้รับปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่การงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและงานที่รับผิดชอบอยู่มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

3.1.3 ด้านการบูรณาการทางด้านสังคมหรือการทำงานร่วมกัน หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจของบุคลากรต่อการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานบุคลากรทุกฝ่าย มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดีมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นการทำงานร่วมกัน มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรได้พบปะสังสรรค์และทำงานร่วมกันในโอกาสต่าง ๆ และการได้รับความช่วยเหลือจากผู้ร่วมงานในการทำงานเป็นอย่างดี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวนของร้าน สมฤทัย ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 10 คน โดยวิธีเฉพาะเจาะจง คือ มีอายุ 50-65 ปี ประกอบด้วย เพศหญิง 6 คน เพศชาย 4 คน

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมการวิจัยครั้งนี้ข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ การวิจัยเชิงผสม (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณในการสำรวจ อายุ รายได้ และค่าใช้จ่าย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยกระบวนการสังเกตสถานการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ควบคู่กับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การสัมภาษณ์ที่ถามถึงข้อมูลเชิงลึก โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List) จำนวน 8ข้อประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน ภูมิลำเนา ฝายงาน รายได้ต่อเดือนค่าใช้จ่ายต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยครอบคลุมคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวนทั้ง 3ด้าน จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ด้านร่างกาย จำนวน 3 ข้อ ด้านจิตใจ จำนวน 3 ข้อ ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยครอบคลุมความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน จำนวน 9 ข้อ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวิตความเป็นอยู่ จำนวน 3 ข้อ ด้านความมั่นคงในอาชีพ จำนวน 3 ข้อ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการจัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบตารางแสดงข้อมูล โดยครอบคลุมเกี่ยวกับต้นทุนของการจัดทำสับปะรดกวน ได้แก่ ต้นทุนวัตถุดิบ ต้นทุนค่าแรงงานค่าใช้จ่ายในการผลิต อัตราผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน

ตอนที่ 5 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตก่อนเข้ามาทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน และหลังเข้ามาทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน รายได้ก่อนเข้ามาทำและหลังเข้ามาทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน

2.2 คุณภาพของเครื่องมือ

ใช้วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าความเที่ยงเชิงเนื้อหา (Item Objective Congruence Index : IOC) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านทำการตรวจสอบและวิเคราะห์เพื่อหาค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา เพื่อนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา โดยค่าที่ยอมรับได้จะต้องมากกว่า 0.5 ในแต่ละข้อคำถามจากการใช้สูตร เกณฑ์ในการพิจารณาข้อคำถามดังนี้(มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551)

ให้คะแนน	+1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
ให้คะแนน	-1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IO แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

R แทน คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } IOC &= \frac{\sum R}{N} \\ &= \frac{18+16+18}{3} \\ &= \frac{52}{3} \\ &= 17.33 \end{aligned}$$

นำจำนวนผลรวมเฉลี่ยหารจำนวนข้อคำถาม จำนวน 18 ข้อ

$$\begin{aligned} IOC &= \frac{17.33}{18} \\ IOC &= 0.96 \end{aligned}$$

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยการลงพื้นที่เกี่ยวกับกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับประรดกวน ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอยะยา จังหวัดเพชรบุรีโดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 การสัมภาษณ์ จะเป็นกระบวนการเริ่มแรกของการรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการประสานงานกับผู้ประกอบธุรกิจสับประรดกวน สมฤทัย โดยคณะผู้วิจัยจะสัมภาษณ์กลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับประรดกวนจำนวน 10 ท่าน

3.2 การแจกแบบสอบถาม หลังจากสัมภาษณ์เสร็จแล้ว คณะผู้วิจัยจะให้กลุ่มผู้สูง

อายุตอบแบบสอบถาม ซึ่งหากกรณีที่มีปัญหาในเรื่องของการอ่านหรือการเขียนคณะผู้วิจัยจะดำเนินการแก้ไขปัญหให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ หลังจากนั้นจะมีการตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบว่าเป็นไปตามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบหรือไม่ หากมีข้อขัดแย้งก็สามารถแก้ไขได้ทันที

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 และ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต และความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินการวิจัย ได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบคุณภาพก่อนและหลังเข้ามาทำร้านสมุนไพรและความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวนของร้านสมุนไพร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน รายได้ และค่าใช้จ่ายโดยใช้การสำรวจจากแบบสอบถามโดยวิธีเฉพาะเจาะจงกับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาต้นทุน ผลตอบแทน คุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ต้นทุนการทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ในหนึ่งเดือนสามารถผลิตสับปะรดได้

8,000 กิโลกรัม โดยมีต้นทุนรวมเท่ากับ 137,937 บาทต่อเดือน แบ่งเป็นวัตถุดิบทางตรงคิดเป็น 45,000 บาทต่อเดือน ได้แก่ สับปะรด 40,000 บาท น้ำตาลทราย 5,000 บาท ค่าแรงงานทางตรง 92,000 บาทต่อเดือนประกอบด้วย คนทำสับปะรดกวน 46,000 บาท และค่าแรงงานคนใส่บรรจุภัณฑ์ 46,000 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิตสับปะรดกวนทั้งหมด 937 บาทต่อเดือน ประกอบด้วย ถูมือยาง 28 บาท เครื่องเย็บแม็กซ์ 80 บาท ไม้กวนสับปะรด 645 บาท ถูบรรจุภัณฑ์ 184 บาท

1.2 อัตราผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ขายสับปะรดกวนได้ 8,000 กิโลกรัม ราคาขายกิโลกรัมละ 80 บาท เท่ากับ 640,000 บาท ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเท่ากับ 137,937 บาท จะได้ผลตอบแทนเท่ากับ 502,063 บาทและมีจุดคุ้มทุนอยู่ที่ 137,936.80 บาท โดยสามารถแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงต้นทุนค่าวัตถุดิบทางตรงที่ประกอบด้วยสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียและน้ำตาลทราย

รายการ	จำนวนเงิน (หน่วย:บาท)
1. ค่าวัตถุดิบทางตรง	
1.1 สับปะรด	40,000
1.2 น้ำตาลทราย	5,000
รวมวัตถุดิบทางตรง	45,000

ตารางที่ 2 แสดงต้นทุนค่าแรงงานทางตรงประกอบด้วยค่าแรงงานคนกวานสับปรดและคนบรรจุภัณฑ์

รายการ	ชั่วโมง / วัน	ชั่วโมง/ บาท	รวมจำนวน ชั่วโมง	จำนวน คน	วันที่ทำ/ เดือน	รวม
2. ค่าแรงงานทางตรง						
2.1 ค่าแรงงานคนทำ						
สับปรดกวน	8	50	8	10	23	92,000
รวมค่าแรงงานทางตรง						92,000

ตารางที่ 3 แสดงต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตสับปรดกวนที่ประกอบด้วยถุงมือยาง เครื่องเย็บแม็กช์ ไม้กวานสับปรด และถุงบรรจุภัณฑ์

รายการ	จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย	รวมจำนวนหน่วย	บาท
3. ค่าใช้จ่ายในการผลิต				
3.1 ถุงมือยาง	1 แพ็ค	28	1 แพ็ค	28
3.2 เครื่องเย็บแม็กช์	1 อัน	80	1 อัน	80
3.3 ไม้กวานสับปรด	1 อัน	129	5 อัน	645
3.4 ถุงบรรจุภัณฑ์ (7×11 นิ้ว)	1 แพ็ค	46	4 แพ็ค	184
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต				937

วิเคราะห์จุดคุ้มทุน

$$\begin{aligned}
 \text{ยอดขาย} &= \text{ต้นทุนคงที่} + \text{ต้นทุนผันแปร} + \text{กำไรสุทธิ} \\
 80X &= 137,000 + 937 + 0 \\
 80X &= 137,937 \\
 X &= 137,937/80 \\
 &= 1,724.21 \text{ กิโลกรัม}
 \end{aligned}$$

ดังนั้น จุดคุ้มทุน (ต่อหน่วย) เท่ากับ 1,724.21 กิโลกรัม

$$\begin{aligned}
 \text{จุดคุ้มทุน (บาท)} &= 1,724.21 \times 80 \\
 &= 137,936.80 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

ดังนั้น จุดคุ้มทุน (บาท) เท่ากับ 137,936.80 บาท

1.3 คุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุก่อนและหลังเข้ามาทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวนสามารถสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเป็นอย่างมากหลังจากได้เข้ามาทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน

ทั้งด้านรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ความสะดวกในการเดินทาง และมีความสุขในการใช้ชีวิตและการทำงานโดยสามารถแยกเป็นรายคนดังนี้

1. นางปราณี รุ่งกลุ่ม

ก่อนเข้ามาทำ

มีอาชีพขายสับปะรดบางวันก็ขายได้ บางวันก็ขายไม่ได้ วันที่ขายไม่ได้ก็นำสับปะรดมากวนขายเพื่อให้มีรายได้เสริม แต่ก็ยังมีรายได้ไม่พอค่าใช้จ่าย

หลังเข้ามาทำ

มีรายได้ที่มั่นคงมากขึ้น ขายในที่ประจำไม่ต้องเดินทางไปไกลประหยัดค่าใช้จ่ายขึ้น

2. นางขวัญใจ บัวรุ่งหิรัญย์

ก่อนเข้ามาทำ

ทำงานรับจ้างทั่วไปแต่ลำบากในเรื่องของการเดินทาง เพราะที่ทำงานอยู่ไกล ประกอบกับรายได้ต่อเดือน เดือนละ 5,750 บาท ซึ่งไม่พอกับค่าใช้จ่ายในแต่ละวัน

หลังเข้ามาทำ

ได้ทำงานใกล้บ้านสามารถเดินทางโดนรถจักรยานได้ สามารถกลับไปกินข้าวที่บ้านได้ซึ่งประหยัดค่าใช้จ่ายมากขึ้นไปอีก และรายได้ตอนเดือนก็เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายอีกด้วย

3. นางสุดารัตน์ เกตุเมือง

ก่อนเข้ามาทำ

ทำงานประจำแต่ลำบากเรื่องการเดินทาง เนื่องจากไกลจากบ้านทำให้ต้องตื่นแต่เช้า และกลับเวลาเย็น รายได้ก็มีเท่า ๆ รายจ่ายจึงมีเงินเก็บสำรองไม่มากนัก

หลังเข้ามาทำ

ได้ทำงานใกล้บ้าน มีรายได้ที่มากกว่าค่าใช้จ่าย ทำให้มีเงินเก็บเพียงพอไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน

4. นางอรรรณ พรมนา

ก่อนเข้ามาทำ

เก็บผักที่ปลูกไว้拿去ขายได้วันละ 200-300 บาท บางวันก็ขายได้ 50-100 บาท ซึ่งมีรายจ่ายมากกว่ารายได้

หลังเข้ามาทำ

มีรายได้ที่มั่นคงมากขึ้นเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน การเดินทางก็ใกล้บ้าน และรู้สึกมีความสุขมากขึ้นที่ได้มีเพื่อนร่วมงาน

5. นางสาวกร รอดจากทุกข์

ก่อนเข้ามาทำ

เปิดร้านเย็บผ้าบางอาทิตย์ก็ไม่มีลูกค้าเลย แต่ยังมีลูกที่ช่วยส่งเงินมาในแต่ละเดือนทำให้ยังมีรายได้อยู่บ้าง

หลังเข้ามาทำ

มีรายได้ที่มั่นคงได้ทำงานใกล้บ้าน และยังเย็บผ้าเป็นอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้อีกด้วย

6. นางสาวภาพ พุ่มพวง

ก่อนเข้ามาทำ

มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้เดือนละ 6,900 บาท ซึ่งมีรายจ่ายมากกว่ารายได้ รายจ่ายที่มากที่สุดจะเป็นค่าน้ำมันในการเติมน้ำมันรถ รองลงมาคือค่ากิน และอื่น ๆ

หลังเข้ามาทำ

มีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ประหยัดค่าน้ำมันในการเดินทางเพราะไม่ต้องเดินทางไกล เหมือนแต่ก่อน และรู้สึกมีความสุขมากขึ้นเพราะทุกคนที่ทำสับปะรดกวนเป็นคนที่อภัยภัยดีทุกคน

7. นายวิษณุ เกตุเมือง

ก่อนเข้ามาทำ

ทำอาชีพขนส่งน้ำในตำบลขายตนเอง แต่เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 (โควิด-19) ทำให้กิจการขนส่งน้ำต้องปิดตัวลง ตนจึงเป็นคนว่างงาน

หลังเข้ามาทำ

มีรายได้ที่มากขึ้น ทำให้มีเงินเก็บไว้สำรองจ่ายมากขึ้น

8. นายวิรัตน์ สัตย์เชื้อ

ก่อนเข้ามาทำ

มีอาชีพรับจ้างทั่วไป แต่ยังมีรายได้ไม่มากพอต้องกู้ยืมระบบมาใช้จ่ายในแต่ละเดือน ความสุขในแต่ละวัน เพราะต้องคอยคิดว่าเอาเงินที่ไหนไปส่งให้กับเงินที่กู้มา

หลังเข้ามาทำ

มีรายได้ที่เพียงพอสามารถนำไปจ่ายหนี้สินที่กู้มามีเงินเก็บเล็กน้อยไว้ใช้ยามฉุกเฉิน

9. นายสุวิชัย วงแหวน

ก่อนเข้ามาทำ

ทำอาชีพขับรถส่งของของบริษัทหนึ่งมีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายแต่เนื่องจากสถานการณ์ COVID-19 (โควิด-19) ทำให้บริษัทต้องปิดคนออกตนจึงเป็นคนว่างงาน

หลังเข้ามาทำ

ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงาน มีรายได้ที่มากกว่าค่าใช้จ่ายมีเงินเก็บที่มากขึ้น

10. นายสามารถ นวมพรม

ก่อนเข้ามาทำ

รับสับปะรดมากวนขาย แต่ได้กำไรไม่มากนัก เมื่อนำมาเทียบกับต้นทุนที่ซื้อเพราะไม่ได้ซื้อเยอะมากนักผู้ส่งสับปะรดจึงไม่ได้คิดราคาส่งให้ และไม่พอกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน

หลังเข้ามาทำ

มีรายได้ที่มั่นคงมากขึ้น ขายในที่ประจำไม่ต้องเดินทางไปไกลประหยัดค่าใช้จ่ายขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดสรุปคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับประรดกวน

1.4 ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสิ่งแวดล้อมโดยอยู่ในระดับมากทุกข้อ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจทางด้านชีวิตความเป็นอยู่ ด้านความมั่นคงในอาชีพ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับประรดกวน

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน

ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	4	40.00
1.2 หญิง	6	60.00
รวม	10	100.00
2. อายุ		
2.1 40 ปี ขึ้นไป	10	100.00
รวม	10	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ปวช.	2	20.00
3.2 ปวส./อนุปริญญา	8	80.00
รวม	10	100.00
4. ระยะเวลาการทำงาน		
4.1 0-5 ปี	1	10.00
4.2 6-10 ปี	6	60.00
4.3 11-15 ปี	2	20.00
4.4 15 ปี ขึ้นไป	1	10.00
รวม	10	100.00
5. ภูมิลำเนาอำเภอเมืองเพชรบุรี		
5.1 ชะอำ	10	100.00
รวม	10	100.00
6. ฝายงาน		
6.1 สมาชิกที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน	10	100.00
รวม	10	100.00
7. รายได้ต่อเดือน		
7.1 5,000-10,000 บาท	10	100.00
รวม	10	100.00
8. ค่าใช้จ่ายต่อเดือน		
8.1 5,000-10,000 บาท	10	100.00
รวม	10	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 40 ปี ขึ้นไป ระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวส. รองลงมาเป็นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ/ปวช. ระยะเวลาการทำงานส่วนใหญ่เป็นช่วง 6-10 ปี รองลงมาเป็นช่วง 11-15 ปี ช่วง 0-5 ปี และ 15 ปี ขึ้นไป ภูมิลำเนาอำเภอเมืองเพชรบุรี ด้านฝายงานสมาชิกที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน รายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท ค่าใช้จ่ายต่อเดือน 5,000-10,000

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต เป็นรายด้านของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน

ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านร่างกาย	4.93	0.14	มาก
2. ด้านจิตใจ	4.97	0.10	มาก
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	5.00	0.00	มาก
โดยรวม	4.24	0.39	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน มีความเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต เป็นรายด้านของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน

ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย

จากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ และด้านร่างกาย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีต่อการทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีต่อการทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวนเป็นรายด้าน

ความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำ ผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านชีวิตความเป็นอยู่	5.00	0.00	มาก
2. ด้านความมั่นคงในอาชีพ	5.00	0.00	มาก
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	5.00	0.00	มาก
โดยรวม	5.00	0.00	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีต่อการทำผลิตภัณฑ์สับประรดกวนเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกข้อดังนี้

ด้านชีวิตความเป็นอยู่ ด้านความมั่นคงในอาชีพ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การศึกษาต้นทุน ผลตอบแทน คุณภาพชีวิตและความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับประรดกวน ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ต้นทุนและผลตอบแทนการทำผลิตภัณฑ์สับประรดกวน มีต้นทุนรวมเท่ากับ 137,930 บาทต่อเดือน ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรงคิดเป็น 45,000 บาทต่อเดือน ได้แก่ สับประรด 40,000 บาท น้ำตาลทราย 5,000 บาท ค่าแรงงานทางตรง 92,000 บาทต่อเดือน ประกอบด้วย

คนทำสับประรดกวน 46,000 บาท และค่าแรงงานคนใส่บรรจุภัณฑ์ 46,000 บาท ส่วนค่าใช้จ่าย

ในการผลิตสับประรดกวนทั้งหมด 937 บาทต่อเดือนประกอบด้วย ถู่มือยาง 28 บาท เครื่องเย็บแม็กซ์ 80 บาท ไม้กวนสับประรด 645 บาท ถูบรรจุภัณฑ์ 184 บาท อัตราผลตอบแทนจากผลิตภัณฑ์สับประรดกวน ขายสับประรดกวนได้ 8,000 กิโลกรัมต่อเดือน ราคาขายกิโลละ 80 บาท เท่ากับ 640,000 บาท ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเท่ากับ 137,937 บาท จะได้ผลตอบแทนเท่ากับ 502,063 บาท

ต่อเดือน และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนยา พร้อมมูล (2559, น.7) ได้ศึกษา งานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกสับประรดกรณีศึกษาเกษตรกรรายย่อย ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า 1. การลงทุนปลูกสับประรดของเกษตรกรรายย่อยให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการลงทุนในทุกขนาดของการเพาะปลูก 2. ปัญหาหลักในการปลูกสับประรดโดยส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ยเคมีราคาสูงและน้ำ 3. การผลิตของไร่ขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะมีระยะเวลาคืนทุนเร็วและมีอัตราผลตอบแทนภายในโครงการสูงเป็นไปตามหลักของการประหยัดขนาดและ 4. ผลจากวิเคราะห์ความอ่อนไหวสะท้อนว่าในกรณีที่มีรายได้ลดลง 10% หรือต้นทุนเพิ่มขึ้น 10% การลงทุนก็ยังคงมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนในทุกขนาดของการเพาะปลูกในขณะที่ไร่ขนาดใหญ่ยังคงมีผลตอบแทนภายในโครงการสูงที่สุดผลดังกล่าวตีความได้ว่าเกษตรกรควรพิจารณาลงทุนในไร่ที่มีขนาดใหญ่หรือรวมตัวกันทำไร่ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น

2. คุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุก่อนและหลังเข้ามาทำผลิตภัณฑ์สับประรดกวน ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเป็นอย่างมาก เนื่องจากหลังจากได้เข้ามาทำผลิตภัณฑ์สับประรดกวน ทำให้ผู้สูงอายุมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ความสะดวกในการเดินทาง และมีความสุขในการใช้ชีวิตและการทำงานและสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทราภรณ์ ดวงเรือง (2563) พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พบว่า 1. ด้านการสนับสนุนทางสังคม

มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลนครนนทบุรีในระดับสูง การที่เทศบาลจัดสวัสดิการ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ 2. ด้านการจัดการสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลนครนนทบุรีในระดับค่อนข้างสูง เนื่องจากสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงมีการขยายตัวของเมืองเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้เทศบาลมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสภาพแวดล้อมในชุมชนให้มีความปลอดภัยและมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ 3. ด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลนครนนทบุรีในระดับปานกลาง เนื่องจากเทศบาลได้ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมที่ผู้สูงอายุ ได้พบปะพูดคุยและสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและแสดงความต้องการต่อการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

3. กลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพชีวิตโดยรวม ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ท่านมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีแรงที่สามารถทำงานหาเงินได้หรือทำกิจกรรมประจำวันได้ด้วยตัวตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาใคร การทำงานได้ด้วยตนเองทำให้ผู้สูงอายุภาคภูมิใจ สามารถไปไหนมาไหนได้ด้วยตนเอง ทำกิจกรรมต่าง ๆ มีเงินเพียงพอที่จะซื้ออาหารหรือข้าวของเครื่องใช้ประจำวันในยามที่ต้องการ ด้านจิตใจ ผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวนมีความสุข เป็นหนึ่งในมิติของการมีคุณภาพที่ดีของผู้สูงอายุ ความสุขของผู้สูงอายุที่การได้ทำงานหาเงิน การพบปะกับผู้ร่วมงาน แลกเปลี่ยนพูดคุยกัน การมีเพื่อนร่วมงานที่ดี และการที่ได้กิจกรรมร่วมกันกับผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์ด้วยกัน ทำให้มีความสุขด้านจิตใจ และด้านสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตในการทำงานของกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ผู้สูงอายุมีความเป็นอิสระและปลอดภัยสามารถทำอะไรได้ตามที่ตนเองต้องการ และมีความมั่นคงในชีวิต และยังมีสิ่งคมนาคมที่สะดวกต่อผู้สูงอายุ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิธิภัทร ชิดานนท์ (2563) พบว่า คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม หมายถึง ความพึงพอใจในการดำรงชีวิต การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล ประกอบด้วยทั้งหมด 4 ด้านคือร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และ ด้านสิ่งแวดล้อมด้านร่างกาย (Physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสุขสบายไม่มีความเจ็บปวดการรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวันด้านจิตใจ (Psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลในชุมชนมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองด้านสังคม (Social relationships) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นการรับรู้เกี่ยวกับการทำสิ่งที่มีประโยชน์และการรับรู้เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในชุมชน เช่น การรับรู้ว่าตนมีชีวิตรอยู่อย่างอิสระไม่ถูกกักขังมีความปลอดภัยและความมั่นคงของชีวิต การรับรู้ว่าได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก

4. ความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีต่อการทำสับปะรดกวน ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจเป็นอย่างมากที่ได้เข้ามาทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน เพราะทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพ

ชีวิตที่ดีขึ้นเป็นอย่างมากหลังจากได้เข้ามาทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน ทั้งด้านรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ความสะดวกในการเดินทาง และมีความสุขในการใช้ชีวิตและการทำงานและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ มีเถื่อน (2562) พบว่าพนักงานบริษัท ฮันนี่ เวลล์ อีเล็คทรอนิค แมธิเรียลส์ (ประเทศไทย) จำกัดมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพนักงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากอันดับแรกคือด้านความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ รองลงมาคือด้านนโยบายและการบริหาร ด้านบังคับบัญชา ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน ด้านรายได้และสวัสดิการและอันดับสุดท้ายคือ ด้านการยอมรับนับถือและความรู้สึกในผลสำเร็จอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุงาน และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนพนักงานที่มีระดับการศึกษาและสถานภาพต่างกันมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเป็นอย่างมากภายหลังเข้ามาทำที่ร้านสมถทัยเช่นความสะดวกในการเดินทางความสุขในการทำงาน

1.2 ร้านสมถทัยได้รับการกระตุ้นทุน และผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์สับปะรดกวนและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ว่ามีกำไร-ขาดทุนเพิ่มขึ้นหรือลดลง

1.3 พ่อค้าคนกลางที่ขายส่งสับปะรด มีรายได้จากร้านสมถทัยเป็นประจำทุก ๆ เดือน เพราะร้านสมถทัยไม่ได้ผลิตสับปะรดกวนเดือนเว้นเดือน แต่ผลิตทุกเดือน

1.4 คณะผู้วิจัย ได้ประโยชน์ในการรับรู้ส่วนประกอบและวิธีการทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน และคณะผู้วิจัยยังได้รับความรู้ในการกระตุ้นทุนและผลตอบแทนเบื้องต้นให้กับร้านสมถทัย

1.5 ลูกค้าที่ซื้อผลิตภัณฑ์สับปะรดกวนจะได้สินค้าที่อร่อยและสินค้ามีคุณภาพ ราคาสมเหตุสมผล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนของร้านสมถทัย ในผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น กล้วยกวน พุทรา กวน พุทราแห้ง และกล้วยอบแห้ง สามารถกระตุ้นทุนเปรียบเทียบกับแต่ละผลิตภัณฑ์ของร้านสมถทัยกับร้านอื่น ๆ เป็นต้น

2.2 การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยกระตุ้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์สับปะรดกวนได้เพียง 1 เดือนเท่านั้น สามารถต่อยอดได้โดยการกระตุ้นทุนและในตอบแทนในระยะเวลาที่มากกว่า 1 เดือนขึ้นไป

2.3 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบหรือปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีต่อกลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน เช่น ขวัญกำลังใจในการทำงานหรือโบนัสรายปี เพื่อให้กลุ่มผู้สูงอายุที่จัดทำผลิตภัณฑ์สับปะรดกวนมีแรงกระตุ้นในการทำงานมากยิ่งขึ้น หรือให้สามารถ

ประสบความสำเร็จจากผลการทำงานต่อไป

2.4 ควรเปลี่ยนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเป็นการสอบถามแบบเชิงลึกอย่างละเอียด เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่ครบถ้วน ละเอียด และชัดเจนมากขึ้น

2.5 ควรให้ความรู้และแนวทางการศึกษาในการลดต้นทุนของวัตถุดิบและแนวทางการขยายของกลุ่มลูกค้าที่สนใจผลิตภัณฑ์ของสับปะรดกวนให้มากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานโดยโครงการวิจัยมูลฐานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญใจ ทองศรี. (2564). คุณภาพชีวิตที่ดีตามแนวพุทธจิตวิทยา. <https://so03.tcithaijo.org/index.php/human/article/download/254326/171887/942874>.
- ขวัญใจ บำรุงศิริพันธ์เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อธิรัตน์ รัตนสนธิ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565.
- ชาญศักดิ์ ตั้งสันติกุลานนท์. (2560). ทฤษฎีต้นทุนและต้นทุนการผลิต. <http://mim12bibilham.blogspot.com>
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. ไทยเนรมิตกิจอินเตอร์ โปรเกรสซิฟ.
- ชนยา พร้อมมูล. (2559). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกสับปะรด กรณีศึกษาเกษตรกรรายย่อย ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. https://repository.rmutr.ac.th/bitstream/handle/123456789/950/fulltext_thesis_20.pdf.
- นิธิภัทร ชิดานนท์. (2563). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/60920286.pdf.
- นภาพร นิลาภรณ์กุล. (2562). ต้นทุนและผลตอบแทนในการเพาะเลี้ยงจิ้งหรีดเชิงพาณิชย์. <file://kenshinbkh.pdf>
- ปราณี รุ่งกลุ่ม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อธิรัตน์ รัตนสนธิ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565.
- พัชรี ภูมาลี. (2560). สภาพการผลิตและการการตลาดสับปะรดของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร. https://kukr.lib.ku.ac.th/kukr_es/index.php/kukr/search_detail/result.
- พิพัฒน์ มีเถื่อน. (2562). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพนักงานบริษัท ฮันนี่ เวิลด์ อีเล็คทรอนิกส์ แมธิเรียลส์(ประเทศไทย) จำกัด. https://mis.krirk.ac.th/library_text/MBA/2562/F_Pipat_Meetaun.pdf.

- ภัทรารักษ์ ดั่งเรื่อง. (2563). การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุของเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. <http://journalgrad.ssru.ac.th/index.php/miniconference/article/view/2124>.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2551). การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม.<https://www.mcu.ac.th/article/detail/14329>.
- วิรัตน์ สัตย์เชื้อเป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จิตรัตน์ รัตนสนธิ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565.
- วิชณู เกตุเมืองเป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จิตรัตน์ รัตนสนธิ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565.
- สาคร รอดจากทุกข์เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุรรัตน์ หอมกลิ่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565.
- สามารถ นวมพรมเป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธัญญวิทย์ มุธุสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565.
- สุดารัตน์ เกตุเมืองเป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธัญญวิทย์ มุธุสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565.
- สุภาพ พุ่มพวงเป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุรรัตน์ หอมกลิ่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565.
- สุวิชัย วงแหวนเป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุรรัตน์ หอมกลิ่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2565). โครงการตอนขุนห้วย.<http://km.rdpb.go.th/Knowledge/View/114>.
- อรรวรรณ พรหมนาคาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ธัญญวิทย์ มุธุสิทธิ์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2565.
- SET. (2552). ความหมายผลตอบแทน.<https://www2.set.or.th/set/education/knowledgedetail.do?contentId=544&type=article>.